

למידה בונה אדם

המזכירות הפדגוגית
אגף א' – מורשת חברה ורוח
תחום דעת אזרחות

מדינת ישראל
משרד החינוך

תכנית הבגרויות הגמישה מיקוד הלמידה (כלי העזר) באזרחות חטיבה עליונה לשנת תשפ"ז לעולים חדשים ותלמידי שמע

לפניכם כלי עזר על פי המתווה הישן. במתווה זה חלוקת האחוזים לזכאות לבגרות באזרחות 2 יח"ל תהיה:

בחינה חיצונית – שאלון 034274 = 70%

מטלת ביצוע – שאלון 034263 = 30%

ההפניות בטבלה הן לספרי הלימוד הבאים:

1. "אזרחות – האתגר", ניסון נווה, הוצאת מט"ח.
 2. "להיות אזרחים בישראל – במדינה יהודית ודמוקרטית", ורדה אשכנזי, בלהה אלפרסון, תמיר דובי, דנה שטרקמן, משרד החינוך, המזכירות הפדגוגית תשע"ו.
- חומר הלימוד לבחינה כולל את כל החומר הכתוב בספר הלימוד, כולל החומר הכתוב במסגרות.

שאלון 034274 70% עבור 2 יח"ל לעולים חדשים

רשימת תתי הנושאים שלא ילמדו במסגרת המיקוד	רשימת תתי הנושאים שילמדו במסגרת המיקוד	רשימת הנושאי הלימוד	
- הרקע ההיסטורי להקמת המדינה. אזרחות האתגר עמ' 8	- הכרות עם תוכן ההכרזה כולה. אזרחות האתגר עמ' 9-12 חלק ראשון להכרזה: הצדקות להקמת המדינה: היסטורית, בינלאומית (הצהרת בלפור, כתב המנדט), טבעית- אוניברסאלית. חלק שני להכרזה: חלק אופרטיבי-מעשי- הקמת המדינה ("לפיכך נתכנסנו.... אשר תיקרא בשם ישראל"). חלק שלישי להכרזה: חלק הצהרתי- אופי המדינה (מדינת ישראל תהא פתוחה...מגילת האומות המאוחדות),	הכרזת העצמאות	1.

ירושלים * רח' דבורה הנביאה 2 * בניין לב רם * מיקוד 9510402 * טל': 073-3931404 * פקס: 073-3931429

شارع دبورہ ہنبیۃ 2 * عمارۃ لیف رام * اورشلیم القدس 9510402 * تلفون: 073-3931430/1 * فاکس: 073-3931429

DEVORA HANEVIA ST. 2 JERUSALEM 9510402, ISRAEL * TEL: 972-73-3931430/1 FAX: 972-73-3931429

כתובת אתר ממשלה זמין: <http://www.gov.il> כתובת אתר המשרד: <http://www.education.gov.il>

למידה בונה אדם

המזכירות הפדגוגית
אגף א' – מורשת חברה ורוח
תחום דעת אזרחות

מדינת ישראל
משרד החינוך

רשימת תתי הנושאים שלא ילמדו במסגרת המיקוד	רשימת תתי הנושאים שילמדו במסגרת המיקוד	רשימת הנושאי הלימוד	
	ארבע פניות והתחייבויות לגורמים שונים. - מאפייני מדינה יהודית ודמוקרטית הבאים לידי ביטוי בהכרזה. אזרחות האתגר עמ' 52, וגם להיות אזרחים בישראל עמ' 16-17.		
חוק שעות עבודה ומנוחה, חוק בתי הדין הרבניים	- היבט משפטי-נורמטיבי: לגבי כל חוק תוכן ומטרה (כיצד מבטא החוק את אופייה היהודי של המדינה). המצב המשפטי המחייב: חוק השבות, חוק האזרחות, חוק איסור גידול חזיר, חוק חג המצות, החוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם. אזרחות האתגר עמ' 42-45, 54-55 - המרחב הציבורי- סמלי המדינה (סמל, דגל, המנון). אזרחות האתגר עמ' 53 - הסדר הסטטוס קוו. אזרחות האתגר עמ' 62 - מדינת ישראל ויהדות התפוצות- הקשר ההדדי. אזרחות האתגר עמ' 64-65	מדינה יהודית	2.
- מרכיבי הזהות- מרכיבים שיוכיים, מרכיבים נרכשים. בספר להיות אזרחים בישראל עמ' 86-87	- סוגי זהויות- אזרחית, לאומית, דתית. בספר להיות אזרחים בישראל עמ' 87-88	זהות	3.
- מהי דמוקרטיה?- הבחנה בין משטר דמוקרטי למשטר שאינו דמוקרטי- 3	- עקרון שלטון העם-דמוקרטיה ישירה, דמוקרטיה עקיפה.	עקרונות הדמוקרטיה	4.

ירושלים * רח' דבורה הנביאה 2 * בניין לב רם * מיקוד 9510402 * טל': 073-3931404 * פקס: 073-3931429

شارع دبورہ ہنبینۃ 2 * عمارة ليف رام * اورشليم القدس 9510402 * تلفون: 073-3931430/1 * فاكس: 073-3931429

DEVORA HANEVIA ST. 2 JERUSALEM 9510402, ISRAEL * TEL: 972-73-3931430/1 FAX: 972-73-3931429

כתובת אתר ממשלה זמין: <http://www.education.gov.il> כתובת אתר המשרד: <http://www.gov.il>

למידה בונה אדם

המזכירות הפדגוגית
אגף א' – מורשת חברה ורוח
תחום דעת אזרחות

מדינת ישראל
משרד החינוך

רשימת תתי הנושאים שלא ילמדו במסגרת המיקוד	רשימת תתי הנושאים שילמדו במסגרת המיקוד	רשימת הנושאי הלימוד	
הבדלים - עקרון הכרעת הרוב. אזרחות האתגר עמ' 19-20, 21-22 - התנגשות בין זכויות. אזרחות האתגר עמ' 23 - עקרון הפרדת הרשויות. אזרחות האתגר עמ' 25	אזרחות האתגר עמ' 18, 21 - עקרון הפלורליזם אזרחות האתגר עמ' 19-20, 24 - זכויות האדם וזכויות האזרח - יש להכיר את הגדרת המושגים ולוודא שאין ערבוב בינו לבין המושג חירויות האדם. זכות לחיים וביטחון, זכות לקניין (אין צורך להבחין בין קנין רוחני וחומרי), הליך (משפטי) הוגן, הזכות לחירות, חופש התנועה, חופש הביטוי, חופש דת, חופש מדת, הזכות לשוויון, אפליה פסולה, הזכות לכבוד, הזכות לפרטיות, הזכות לשם טוב. אזרחות האתגר עמ' 19, 20, 23 בספר להיות אזרחים בישראל עמ' 171, 172, 178, 183-184, 175-178, 179-180, עמ' 173 - עקרון הגבלת השלטון. אזרחות האתגר עמ' 22 - עקרון שלטון החוק. אזרחות האתגר עמ' 23 בספר להיות אזרחים בישראל הנושאים מופיעים בהרחבה ואילו בבחינת העולים החדשים, התלמידים נדרשים בנושא עקרונות הדמוקרטיה וזכויות האדם והאזרח להיכרות ברמת המושג בלבד.		
	- חוק השבות. אזרחות האתגר עמ' 42-44	האזרחות במדינת ישראל	5.

ירושלים * רח' דבורה הנביאה 2 * בניין לב רם * מיקוד 9510402 * טל': 073-3931404 * פקס: 073-3931429

شارع دبورہ ہنبیة 2 * عمارة ليف رام * اورشليم القدس 9510402 * تلفون: 073-3931430/1 * فاكس: 073-3931429

DEVORA HANEVIA ST. 2 JERUSALEM 9510402, ISRAEL * TEL: 972-73-3931430/1 FAX: 972-73-3931429

כתובת אתר ממשלה זמין: <http://www.gov.il> כתובת אתר המשרד: <http://www.education.gov.il>

למידה בונה אדם

המזכירות הפדגוגית
אגף א' – מורשת חברה ורוח
תחום דעת אזרחות

מדינת ישראל
משרד החינוך

רשימת תתי הנושאים שלא ילמדו במסגרת המיקוד	רשימת תתי הנושאים שילמדו במסגרת המיקוד	רשימת הנושאי הלימוד	
	- חוק האזרחות. אזרחות האתגר עמ' 44-45		
- הכרת קבוצות המיעוט השונות (ערבים, דרוזים ואחרים). בספר להיות אזרחים בישראל עמ' 102-103 (לא כולל הגורמים המשפיעים על התמורות בחברה הערבית בישראל), עמ' 108 (לא כולל תהליכי מודרניזציה בחברה הדרוזית).		המיעוט הערבי במדינת ישראל	6.
- עקרונות דמוקרטיים וזכויות הבאים לידי ביטוי בבחירות. עמ' 78-79	- תנאי יסוד לבחירות דמוקרטיות - כלליות, חשאיות, מחזוריות, שוות, מאפשרות התמודדות חופשית. אזרחות האתגר עמ' 79 - ממשל פרלמנטרי, ממשל נשיאותי (והשוואה ביניהם). בספר להיות אזרחים בישראל עמ' 141-142 (יש להכיר את ההשוואה בלבד ללא יתרונות) - שיטת הבחירות בישראל - רשימתית, ארצית, יחסית. אזרחות האתגר עמ' 82-83	הבחירות לכנסת	7.
- ועדות (2 ועדות לדוגמא)	- עבודת הכנסת- קואליציה, אופוזיציה, מליאה. אזרחות האתגר עמ' 92, 94-96 - תפקידי הכנסת - רשות מכוננת (כתיבת חוקה), רשות מחוקקת (לא תופיע בבחינה שאלה על סוגי הצעות חוק ושלבי החקיקה), פיקוח וביקורת,	הרשות המחוקקת - הכנסת	8.

ירושלים * רח' דבורה הנביאה 2 * בניין לב רם * מיקוד 9510402 * טל': 073-3931404 * פקס: 073-3931429

شارع دبورہ ہنبیۃ 2 * عمارة ليف رام * اورشلیم القدس 9510402 * تلفون: 073-3931430/1 * فاكس: 073-3931429

DEVORA HANEVIA ST. 2 JERUSALEM 9510402, ISRAEL * TEL: 972-73-3931430/1 FAX: 972-73-3931429

כתובת אתר ממשלה זמין: <http://www.gov.il> כתובת אתר המשרד: <http://www.education.gov.il>

למידה בונה אדם

המזכירות הפדגוגית
אגף א' – מורשת חברה ורוח
תחום דעת אזרחות

מדינת ישראל
משרד החינוך

רשימת תתי הנושאים שלא ילמדו במסגרת המיקוד	רשימת תתי הנושאים שילמדו במסגרת המיקוד	רשימת הנושאי הלימוד	
	מינוי בעלי תפקידים, ייצוג האזרחים. אזרחות האתגר עמ' 98-104		
	תפקידי הממשלה: קביעת מדיניות וביצועה, קביעת תקנות- חקיקת משנה. אזרחות האתגר עמ' 108 אחריות ממשלתית משותפת, אחריות מיניסטריאלית. אזרחות האתגר עמ' 115	הרשות המבצעת - הממשלה	9.
- אי תלותה ועצמאותה של הרשות השופטת בישראל. עמ' 124-126 (לבחינה אין צורך להכיר את ההבדלים בין אי תלות עניינית, אישית והרשות השופטת בגוף)	- מבנה מערכת המשפט בישראל: בית משפט השלום, בית משפט מחוזי, בית משפט עליון. אזרחות האתגר עמ' 127-130 (לא תופיע בבחינה שאלה על סוגי הצווים שמוציא בג"ץ)	הרשות השופטת	10.
- מנגנוני פקוח בלתי פורמליים/חוץ מוסדיים- תקשורת, דעת קהל, אומנות. אזרחות האתגר עמ' 138, 146-147, 149	- מנגנוני פיקוח פורמליים/ מוסדיים- מבקר המדינה, הרשות השופטת, פרלמנט אזרחות האתגר עמ' 22, 102-104, 138, 140-141	פיקוח וביקורת על השלטון	11.

ירושלים * רח' דבורה הנביאה 2 * בניין לב רם * מיקוד 9510402 * טל': 073-3931404 * פקס: 073-3931429

شارع دبورہ ہنبیۃ 2 * عمارة ليف رام * اورشليم القدس 9510402 * تلفون: 073-3931430/1 * فاكس: 073-3931429

DEVORA HANEVIA ST. 2 JERUSALEM 9510402, ISRAEL * TEL: 972-73-3931430/1 FAX: 972-73-3931429

כתובת אתר ממשלה זמין: <http://www.education.gov.il> כתובת אתר המשרד: <http://www.gov.il>